SISÄMINISTERIÖ **MUISTIO**

Poliisiosasto

Poliisitarkastaja Seppo Sivula **30.11.2015**

Eduskunta

Puolustusvaliokunta

puv@eduskunta.fi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ampuma-aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin (91/477/ETY) muuttamisesta

Suomella oli tiedossa, että komissio valmistelee muutoksia asedirektiiviin. Pariisin 13.11. iskujen jälkeen komissio kuitenkin viimeisteli asedirektiivin muutosehdotuksen pikavauhtia ja antoi ehdotuksensa 18.11. Ensimmäinen asiaa käsittelevä työryhmäkokous asiantuntijatasolla oli 26.11., seuraava on 18.12.

Sisäministeriössä on valmistelussa U-kirje, joka on tarkoitus käsitellä valtioneuvoston yleisistunnossa torstaina 3.12. ja joka toimitetaan sieltä heti eduskuntaan. U-kirje noudattelee samoja kantoja, joita tässä E-kirjeessä on otettu esiin. Neuvottelujen edetessä EU:ssa pidämme eduskunnan tietoisena neuvottelujen etenemisestä U-jatkokirjeillä ja samalla tarvittaessa haemme tarkennuksia Suomen kantoihin.

Tässä muistiossa on nostettu esiin joitain niistä muutosehdotuksia, joita komission lopullisessa ehdotuksessa on. Komissio esittää seuraavia muutoksia, joiden vaikutus on erityisen merkityksellistä suomalaisille ampuma-aseluvan haltijoille ja ase-elinkeinon harjoittajille.

1) **Sarjatuliaseiden (A-luokka) hankinnan ja hallussapidon kieltäminen yksityisiltä kokonaan**, myös pysyvästi ampumakelvottomiksi muunnettuina (deaktivoituina).

2) **Rynnäkkökiväärien ja konepistoolien puoliautomaattiversioiden (itselataava kertatuli) siirtäminen direktiivin A-luokkaan**, joihin voidaan direktiivin nykyisten säännösten mukaan antaa lupia vain erittäin rajoitetuin perustein. Rajaus koskisi puoliautomaattiaseista vain sellaisia, jotka toimintatapaa lukuun ottamatta vastaavat sarjatuliaseita. Tiedossa ei ole, minkä ominaisuuden perusteella jaottelu tehtäisiin.

3) **Aseiden verkkokaupan rajoittaminen yksityishenkilöiltä**. Ilmeisesti kauppa olisi mahdollista vain elinkeinonharjoittajien välillä.

Ehdotettujen toimenpiteiden tarkoituksena on EU:n sisäisen turvallisuuden parantaminen. Taustalla ovat Pariisissa, Kööpenhaminassa sekä Amsterdamin ja Pariisin välisessä junassa tapahtuneet ampumavälikohtaukset. Lisäksi taustalla ovat ampuma-aseiden valvontaa tekevien jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten suositukset laittoman asekaupan ehkäisemiseksi unionin alueella.

Sarjatuliaseiden kieltäminen ja aseiden puoliautomaattiversioiden rajoittaminen

Rynnäkkökiväärien ja konepistoolien puoliautomaattiversioiden kieltäminen tai luvansaannin rajoittaminen vain poikkeustapauksiin vaikuttaisi merkittävästi sekä sovellettuun reserviläisammuntaan että practical-ammunnan kivääriläjeihin. Näissä ammunnan lajeissa käytetään nykyisin käytännössä pelkästään aseita, jotka olisivat 2-kohdassa mainitun rajoituksen piirissä.

Suomen tavoite:

Suomi katsoo, että rynnäkkökiväärien puoliautomaattiversioiden osalta tulisi ensisijassa toteuttaa niiden laitonta kauppaa ehkäiseviä toimia. Laiton kauppa vaikeutuu osaltaan, kun komissio saa voimaan yhteiset deaktivointistandardit. Lisäksi tällaisten aseiden laitonta hankintaa voidaan rajoittaa yhtenäistämällä niiden osien luvanvaraisuutta koskevia tulkintoja esimerkiksi määrittelemällä eri osien luvanvaraisuus nykyistä yksityiskohtaisemmin asedirektiivissä. Internet-kaupan sääntelyä ja valvontaa tehostamalla voidaan ehkäistä näiden ampuma-aseiden päätymistä laittomaan käyttöön. Luvallisen hallussapidon kieltämisen sijaan voitaisiin säädellä kyseisen tyyppisten aseiden hankkimista ja hallussapitoa asedirektiivin nykysäännöksiä tarkemmin esimerkiksi sääntelemällä yksityiskohtaisemmin luvansaannin perusteita, esimerkiksi harrastettavia lajeja, ja niiden osoittamista, esimerkiksi edellyttämällä luvanhakijoilta kuulumista ampumaseuraan. Lisäksi voitaisiin tehostaa luvanhakijoiden ja -haltijoiden valvontaa esimerkiksi määrävuosittaisella harrastuksen jatkumisen ja luvanhaltijan sopivuuden kontrolloinnilla tai lupien määräaikaisuudella.

Rajoitukset asekeräilijöille

Suomessa on noin 1 500 asekeräilijää. Ampuma-aselainsäädännön mukaan kokeneille asekeräilijöille on mahdollista antaa lupia sarjatuliaseisiin. Suomessa on useita tuhansia luvallisia sarjatuliaseita, joista lähes kaikki ovat asekeräilijöillä. Sarjatuliaseiden kieltäminen siviileiltä kokonaan myös deaktivoituina lopettaisi sarjatuliaseiden keräilyn jatkossa. Se lopettaisi myös deaktivoitujen sarjatuliaseiden hankinnan.

Suomen tavoite:

Koska deaktivoiduilla sarjatuliaseilla ei ole juurikaan keräilyllistä merkitystä, niiden kieltäminen siviileiltä ei aiheuta merkittävää haittaa Suomen aseharrastukselle. Sarjatuliaseisiin tulisi jatkossakin voida antaa keräilyperusteisia hankkimislupia museoille mukaan lukien museoita vastaavat yksityiskokoelmat. Sarjatuliaseisiin on jatkossakin voitava myöntää lupia esim. testaustarkoituksiin.

Verkkokaupan rajoittaminen

Aseiden verkkokaupan rajoittamisen tarkoituksena on ehkäistä ampuma-aseiden sellaista laitonta hankkimista, joka tapahtuu hankkimalla osia eri jäsenvaltioista käyttämällä hyväksi näiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen eroja. Verkkokaupan ongelmat liittyvät osien luvanvaraisuuden eroihin eri jäsenvaltioissa, erilaisiin tulkintoihin kaasuaseiden luvanvaraisuudesta sekä erilaisiin deaktivointisäännöksiin. Verkkokaupan ongelmana on lisäksi ostajan tunnistaminen. Verkkokaupan rajoittaminen vaikeuttaa aseiden ja patruunoiden hankintaa, jos ostajan ja myyjän välinen fyysinen etäisyys on pitkä. Myös varaosien hankkiminen aseisiin vaikeutuu.

Suomen tavoite:

Internet-kaupan ja muun etäkaupan osalta kokonaan kieltämistä parempana vaihtoehtona olisi sen nykyistä yksityiskohtaisempi sääntely. Ostajan henkilöllisyyden ja hankkimiseen oikeuttavan luvan luotettava selvittäminen tulisi säännellä. Jäsenvaltiosta toiseen tapahtuvan etämyynnin valvontaa voitaisiin tehostaa asedirektiivin tietojenvaihtojärjestelmää tehostamalla.